

MUISTOJA KULTA-AJOILTA

TEKSTI TUOMAS TIAINEN

Eräs kesäkuun alussa järjestetyn Oslo Comics Expon kiinnostavimmista vieraista oli kanadalainen Seth. Sethin tuorein teos kertoo kanadalaisen sarjakuvan kunniaakkaan historian.

Mennyttä aikaa avoimesti haikaileva nostalgikko osoittautui paneelikeskusteluiden perusteella ulospäinsuuntautuneeksi ja sanavalmiiksi luonteeksi, toisin kuin miehen hitaanlaisista ja introspektiivisistä sarjakuvista voisi päätellä. Sarjainfo jututti Sethiä The Drinky Crow -festivaalibaarissa viinilasillisen ääressä.

Gee-än-bee-tupla-c

Sethin tunnetuin teos on Drawn & Quarterlyn vuonna 1996 julkaisema *It's a Good Life if You Don't Weaken*. Pseudo-omaelämäkerrallinen kuvaus kuvitteellisen pilapiirtäjän Kalon etsinnästä esitteli Sethin tuotannon keskeiset elementit: häpeilemättömän viehtymyksen nostalgiaan, rakkauden vanhoihin sarjakuviin ja pilapiirroksiin sekä vanhat The New Yorker -piirtäjät mieleen tuovan piirrosjäljen.

Uusin kirja, *The Great Northern Brotherhood of Canadian Cartoonists* (Drawn & Quar-

terly, 2012), istuu luontevasti bibliografian jatkoksi. G.N.B.C.C. (tästä eteenpäin käytämme lyhennettä) on kuvaus kuvitteellisesta kanadalaisesta sarjakuvapiirtäjien veljeskunnasta. Reilun 130 sivun verran Seth kertoo arvostetun klubin historiasta, sen jäsenistä ja merkittävistä kanadalaisista sarjakuvista lämpimän haikailevan sävyyn.

Tarina alkaa Sethin luoman Dominionin kadulta. Kertoja, Seth itse, johdattaa lukijan

”Tylsyys on mielestäni aliarvostettua.”

G.N.B.C.C.-veljeskunnan Dominionin haaran jo parhaat päivänsä nähneen klubirakennuksen ovelle. Kiiwetään portaat ulko-ovelle ja saavutaan aulaan, josta lähdetään kiertomatkalle rakennuksen uumeniin.

Suuren Pohjoisen sarjakuvaveljeskunnan loiston päivät ovat takana, mutta voi pojat, millaisia aikoja ne olivatkaan! Klubihuoneen

laiskanlinnoja kansoittivat seuraavan päivän striippiään luonnostelevat, ryyppyysä keskittyneet ja hoviaan pitävät sarjakuvataiteilijat.

Vanhassa vara

Suurin osa G.N.B.C.C.-klubin jäsenistä on sepitettä, mutta mukana on muutama todellinenkin kanadalaispiirtäjä, kuten Doug Wright ja Jimmy Frise (myös Chester Brown saa moisen kunnianosoituksen). Vaikka pila- ja sarjakuvaviitteet ovatkin pääasiassa fiktiota, Sethin mielestä on tärkeää tuoda menneisyyttä esille.

– Tunnen suurta sympatiaa vanhoja asioita kohtaan. Monet vanhat taiteilijat eivät koskaan saaneet ansaitsemaansa mainetta ja menestystä. Kaikki informaatio tulee joskus katoamaan ja jokainen ihminen unohtumaan. Kenties joku tekee joskus minusta vastaavan kirjan, Seth nauraa.

Seth liputtaa myös hitaan kerronnan puolesta. Jumalallisen ikävystymisen (”sublime boredom”) myötä tylsätkin asiat muuttuvat kiinnostaviksi.

– Sarjakuvia ei tarvitse tehdä siten, kuin ne olisivat elokuvia. Ei ole pakko viihdyttää, se on jonkun muun tehtävä. Kaikki haluamasi tila tarinan kertomiseen on käytettävissä, joten

jos haluat piirtää 40 sivua suutelemista, tee se. Tylysyy on mielestäni aliarvostettua.

Tarinoita luonnoskirjojen sivuilta

G.N.B.C.C. on maailman mahtavimmasta sarjakuvakeräilijästä kertovan *Wimbledon Greenin* (Drawn & Quarterly, 2005) sisarus. Kumpikin sai alkunsa luonnoskirjaan omaksi iloksi tehdystä harjoittelusta.

- Tässä vaiheessa uraani kaikki, mitä piirrän, voi päätyä julkaistavaksi. Kyse onkin ennen kaikkea henkisestä tempusta: on ajateltava, ettei luonnoskirjaan piirretty materiaali missään nimessä ole julkaisuun tarkoitettua.

G.N.B.C.C. sai alkunsa ennen Wimbledonia, mutta hyytyi loppumetreillä. Tiukka 3 x 3 ruudun kaava ja suhteellisen suuri tekstiosuus

”Ei ole pakko viihdyttää, se on jonkun muun tehtävä.”

uhkasivat tukahduttaa tarinan ja innostuksen. Drawn & Quarterlyn Tom Devlin oli kuitenkin kiinnostunut julkaisemaan valmiin lopputuloksen. Saattaakseen sarjakuvan julkaisukuntoon Seth piirsi tarinasta kaksi kolmannesta uusiksi.

Luonnoskirjat ovat montaa projektia yhtäaikaaisesti mielellään tekevälle Sethille jotain, mitä voi tehdä omaksi iloksi. On tärkeää sekä pitää itsensä kiireisenä että tehdä jotain, mistä nauttii. Lopullinen piirtäminen on hänelle ennen kaikkea rutiiniluonteista puuhaa.

- Rutiini on tärkeää sarjakuvapiirtäjälle, ja

The Great Northern Brotherhood of Canadian Cartoonists kirjoittaa historiaa uudelleen.

taitoakin on syytä pitää yllä. Sarjakuvia tehtäessä on hyvä säilyttää rytmi eikä vain odottaa inspiraatiota.

Ressu ja muut supersankarit

Laajimmin Sethin kädenjälkeä lienee levitetty Fantagraphicsin julkaisemassa *Complete Peanuts*-sarjassa, jonka ulkoasun hän on toteuttanut. Tunnetulle *Tenavat*-fanille toimeksianto oli mieluinen.

- Lapsena olin hyvin kiinnostunut Charles Schultzista. Hieman myöhemmin, kun löysin Marvelin sarjakuvat, kiinnostukseni Schultzista väheni. Olin niin täydellisesti Marvelin vaikutuksen alaisena etten oikeastaan pitänyt Schultzin sarjakuvia niinkään sarjakuvina vaan jonain, mitä luin sanomalehdestä.

Suunnitellessaan sarjakuvapiirtäjän uraa Seth mieli työllistämään itsensä nimenomaan supersankaripiirtäjänä. Marvelin sarjakuvissa oli jotain, mikä teki niiden jäljittelemisestä viehättävää. Tenavien syvyys valkeni vasta myöhemmin.

- Piirsin pienenä Ressu-strippejä, mutta se oli vain jäljittelyä. Lapsena on mahdollista piirtää *Batman*- ja *Hämähäkkimies*-seikkailuja, joihin on täysin tyytyväinen. Tenavien suhteen se on mahdotonta. Päästessään aikuisempaan jyvälle Tenavien luonteesta, on mahdollista tehdä jotain samankaltaista. Mutta täysin saman tekeminen ei onnistu.

Entä luonnistuisiko supersankarisarjakuvan tekeminen nykyisin?

- En haluaisi tehdä turhan vakavaa supersankaritarinaa. Paras, mihin voisin yltää, olisi pyrkiä luomaan uudelleen jotain siitä viattomuudesta, jota sarjakuvissa vielä 1960-luvun alussa oli.

Seth

- **Oik. Gregory Gallant** (s. 1962 Clintonissa Ontariossa)
- **Tehnyt** *Palookaville*-sarjakuvalehteä vuodesta 1991 (kovakantinen vuodesta 2010)
- **Teoksia:** *It's a Good Life if You Don't Weaken* (1996), *Clyde Fans: Book One* (2004), *Wimbledon Green* (2005), *George Sprott* (2009), *The Great Northern Brotherhood of Canadian Cartoonists* (2012)
- **Palkintoja:** Ignatz (1997), Eisner (2005), Harvey (2005)

© JONATHAN BENNETT